מסורת הש"ס

גמ' ג) ממיד נג: **רש"י** ד) ס"ק ג) ס"ל ס"ק **תום'** ה) [ד"ה כהן] ו) [לעיל ז ע"ג ד"ה ונפ"מ מוסב על המדש ומנחתי שגם המ"ט הניח זה במימה] ז) נמי מן הדפוס ס"ק

הגהות הב"ח

(ג) גמ' מפוש (כבודו) מז"מ ומ"ש ג' רש"י יקרא:

תורה אור

גמ' א) וְטָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחֲטוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: (ויקרא ג, ב)

ב) וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִית אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת: (ויקרא כד, ה)

ג) וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרָכֶת עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְיָ: (ויקרא כד, ו)

תום' ד) וְעָשִׂו לְךָ לְשָׁלּוֹם וְנָתְנוּ לְךָ שְׁתֵּי לֶחֶם לְקֻחָתָ מִיָּדֶם: (שמואל־ב י, ד)

ה) מַהֵר צֵאָה לְהַפְתֵּחַ וְלֹא יָמוּת לַשַּׁחַת וְלֹא יֶחְסַר לַחְמוֹ: (ישעיהו נא, יד)

מתני' בחיין ובשחוטין. ככבשי עלרת: **ובדבר שאין בו רוח חיים.** [1] למס ומנחות: **מה שאין כן בסמיכה.** לעין נוהגין בשחוטין ואין נוהג בלא בדבר שיש בו רוח מיים: **גמ' שיכול.** שיהא הלחם קומץ לכל המכילים והלא דין הוא וכו': **בחוברין.** בחבילין: **נתמעטה בחוברין.** שאין כולם צריכין להניף אלא אחד מניף על יד כולם: **ותתרבי תנופה בחוברין.** שיהא כולם צריכין להניף: **תנופה שנתרבית בשחוטין.** בין בשלמי צבור בין בשלמי יחיד: **קא חזי הציצה.** לכי מניף זה ידו ע"י תבילו הויא ידו מוללת בין יד [2] תבילו לזבח: **ליניף.** תד והלל ליניף תבריס: **תנופה.** למחר כתיב בשלמי בסמיכה לא כתיב סמיכה [3] בהדיא אלא ממך ממך [3][יכול] לממוך והדר לסמוך: **והעלוהו.** לכהן גדול: **הושיט הראשון.** מלוקן [3]ע"ב שעסוקים בתמיד וסומך עליהם כהן גדול ווזרקן על המיזבח ושמיט השני והלך לו וכא תבילו שלישי ומושיט לרשון והלהלן לכהן גדול: **משום יקרא דכהן גדול.** שיהא נראה כמו שהקריב הוא את כולן היה סומך עליהן ולא שתבא סמיכתם

נוהגת בשמוטין מן התורה:

הדרן עלך שתי מדות

רש"י כת"י

חיים ושחוטין. [מפרש בפ' כל] המנחות באות מלה: **בדבר שיש בו רוח חיים.** כגון קרבן בהמה: **בדבר שאין בו רוח חיים.** כגון לחמי תודה ונסכים: **גמ' כל בעלי קרבן לסמיכה.** כל המוכרין סומכין: **נתמעטה בחוברין.** [שאמר] מניף כלומר מנוס ללא אפשר [מנוס] דהוי מלילה בין יד של זה לקרבן ומי קשיא הא אמרינן בהן מניף ידו ואח"כ יד בעלים ומניף והוי ידו מלילה לא מקפיד מנוס דעיקר תנופה בבעלים כדכתיב על כפי המזיר: **בזמן שבה"ג רוצה להקטיר.** הקרבן דכרפומו הוא למחר במ' יומא כילד מקריב מלק בראש סומך עולה זו מני מקריב: **והעלוהו.** מבעלייהו נעלות: **ומושיט הכהן והרגל להן** מכרין לממון בתמיד כדלמרינן במ' יומא: **וסומך עליהן.** כה"ג וזורקן על המערכה: **הושיט השני.** לי"ג כהנים [היו עסוקין] בתמיד: **שתי הידים.** קרבין אחד מהם בשתי ידיו בכך שיהא אחד מושיט מכולם וזורק לו ומדקתני ומושיט לו לממון וסומך עליהם אלמא יש בסמיכה בשמוטין: **הא** לאו סמיכה גמורה היא אלא מלוה דכה"ג שהיא הקטרתו מעולה מאחר הקטרת:

(ע"כ מכ"י רבינו בצלאל מאכנזי ז"ל)

הדרן עלך שתי מדות

[הפירושים שנמצאו בדפוס מכאן ואילך הוא פירוש רש"י ז"ל]

שתי הלחם: דפוס. פורמ"ץ בלע"ז ובגמ' מפרש היאך עשוי: **וכשהוא רודה** [4]. מן המנוי: **נותנן בדפוס.** כלי שלש יתקלקלו ויפסלו: **גמ' החלה האחת.** מלמד הפנים כתיב: **ושמת אותם.** שימה לשמוה שאתה עושה מהם להיינו במנוי מהא מלמוד לומר ושמת שהיה נותן שתים בשני לפוסין יתר במנוי: **ועדיין היא בצק.** נותנה בדפוס שהדפוס עשוי [5] כמין תיבה פרוסה ונמר כמין ספינה רוקדת בדפוסי לקמן ומתקן הבצק בתוך הדפוס שיהא עשוי כעין הדפוס שהלחם היה לו לפנות ותוך: **וכמין דפוס היה לה בתנור.** והיו מסיקין תומו עם המנור ותופה את הלחם: **וליהדרה.** לאחר שנרדה לדפוס קמע שתקנה בו: **נפחה.** [6] ונראיה דפוס גדול מן הרגלון: כמין

שתי [ה]הלחם נילושות אחת אחת ונאפות אחת אחת [ו]לחם הפנים נילושות אחת אחת ונאפות שתים שתים [ז]ובדפוס היה עושה אותן כשהוא רודן נותנן לדפוס כדי שלא יתקלקלו: **גמ'** מנא הני מילי דתנו רבנן [ח]שני עשרונים יהיה החלה האחת מלמד שנילושות אחת אחת מנין שאף שתי הלחם כך תלמוד לומר יהיה ומנין שאפייתן שתים שתים תלמוד לומר [ט]ושמת אותם יכול אף שתי הלחם כן תלמוד לומר אותם האי אותם הא אפיקתיה אם כן לימא קרא ושמתם מאי ושמת אותם שמעת מינה תרתי: תנו רבנן ושמת אותם בדפוס [י]שלשה דפוסין הם נותנה לדפוס ועדיין היא בצק וכמין דפוס היה [כ] לה בתנור וכשהוא רודה נותנה בדפוס כדי שלא תתקלקל ולהדרה לדפוס קמא כיון דאפי [כ] לה נפחה: איתמר לחם הפני' כיצד עושין אותו רבי

בחיים [א]ובשחוטין ובדבר שיש בו רוח חיים ובדבר [ב]שאין בו רוח חיים מה שא"כ בסמיכה: **גמ'** תנו רבנן [א]קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה שיכול והלא דין הוא ומה תנופה שנתרבתה בשחוטין נתמעטה בחוברין סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין אינו דין שתתמעט בחוברין ת"ל קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה ותתרבה תנופה בחוברין מקל וחומר ומה סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין נתרבתה בחוברין תנופה שנתרבתה בשחוטין אינו דין שנתרבתה בחוברין משום דלא אפשר היכי ליעביד לינפו כולהו בהדי הדדי קא הויא חציצה לינוף וליהדר ולינוף תנופה אמר רחמנא ולא תנופות וסמיכה בשחוטין ליתא והתנן [ג]בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר היה עולה בכבש והסגן בימינו הגיע למחצית הכבש אחז [ג] סגן בימינו והעלהו והושיט לו הראשון הראש והרגל [ג] סומך עליהם וזורקן והושיט השני לראשון שתי ידים נותנו לכהן גדול סומך עליהם וזורקן נשמט השני והלך לו וכך היו מושיטין לו שאר כל האברים סומך עליהם וזורקן ובזמן שהוא רוצה הוא סומך ואחרים זורקין אמר אביי [ד]התם משום [ג] כבודו דכהן גדול:

הדרן עלך שתי מדות

שתי הלחם נילושות אחת אחת ונאפות אחת אחת ולחם הפנים נילושות אחת אחת ונאפות שתים שתים ובדפוס היה עושה אותן כשהוא רודן נותנן לדפוס כדי שלא יתקלקלו: **גמ'** מנא הני מילי דתנו רבנן שנילושות אחת אחת מנין שאף שתי הלחם כך תלמוד לומר יהיה ומנין שאפייתן שתים שתים תלמוד לומר ושמת אותם יכול אף שתי הלחם כן תלמוד לומר אותם האי אותם הא אפיקתיה אם כן לימא קרא ושמתם מאי ושמת אותם שמעת מינה תרתי: תנו רבנן ושמת אותם בדפוס שלשה דפוסין הם נותנה לדפוס ועדיין היא בצק וכמין דפוס היה לה בתנור וכשהוא רודה נותנה בדפוס כדי שלא תתקלקל ולהדרה לדפוס קמא כיון דאפי לה נפחה: איתמר לחם הפני' כיצד עושין אותו רבי

סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין. תימה ותתרבה בשמוטין מקל וחומר מתנופה שנתמעטה בחוברין ומתרבתה בשמוטין:

קא חזיא חציצה. והא דלהן מניף יהו תמיד יד הבעלים ומניף פירשתי לעיל בפרק כל המנחות בלחם מלה (דף פפ:ד): **בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר.** משנה היא במסכת תמיד (דף לג:):

הדרן עלך שתי מדות

שתי הלחם. במשנה ובמקרא קרוי לחם זכר ולחן נקבה להכא תנן שתי הלחם ובשמות (פ' י) [ד] כתיב גבי שלוש ונתנו לך שתי לחם ולקמת מידם ולעיל פ' ולחי מנחות (דף עה:) קרי ליה לחן זכר דקתמר בגמ' הלחם גדול וכתיב (ישעיה נה) [ה] ולא יחסר [ה]לחמו: **ובדפוס היה עושה אותן.** תית לגרסי טפוס והכל אחד כמו גיטין (דף כו.) טופסי גיטין פורמ"ץ בלע"ז ואי אפשר לגרר שם היה מתקן הלחם ממוך לדפוס שהיה הדפוס כמוך הלחם או הלחם בפנים וממוך הסבירא ונלמה שהלחם כמוך הדפוס לבל מדקתמר בגמ' וליהדרה בדפוס קמא ומשני כיון דאפי לה נפחה מעמע שהלחם מוך לדפוס אלי בתוך הדפוס כיון דכמין דפוס היה לה בתנור היכי מינפחה הא אין הדפוס מניחה ועוד דבכל דוכתא משמע שהיו מדקיקין את הפת בתנור ואם כתוך הדפוס נתונה אי אפשר להדקיקה ומהא דקתני וכשהוא רודן נותנן בדפוס אין לדקדק דצריך לדייק לדיה[ו] מפני הדפוס ולא מפני שהודקה בתנור: **וכשהוא רודן נותנן בדפוס.** הן הקערות של שולחן בלחמי (לקמן דף נז.) קערותיו שלו דפוסין וכן פירש רש"י בפירושי חומש שהיה נותנו בקערות ללחמי שפייה ותימה הא דפליגי לקמן (דף נה:) בשפייתן אי בחיל שבת ללחמי לחמי תנור מקדש בחיל שבת משום דאי אפי לה מלחמוי ליפסלה בליגה ולמלן לחמי אין תנור מקדש לו בחיל הא אין למי וכן למי קערות נתקדשו כלכתיב בפ' נשם ומשמע בו שם יהא מועד ושם לחון העדות שם השולחן ושם כל כליו ושמע מע"ג לכתיב גבי שלחן ועשית קערותיו מ"מ כלי השולחן מיהא לא מיקרו אי נמי מלן למפרש קערותיו שלו הדפוסים קסבר תנור מקדש אבל מלן לחמי אין תנור מקדש היה מפרש לקערותיו היינו קערות שהיו נותנים בהם את הלחם על שמי שולחנות שבאולם אחד מכסף ואחד מזהב על שי כסף נותנים לחם הפנים בכניסתן ועל שי זהב ביציאתן אבל אין לפרש דעל שולחן של משה שבהיכל היו סודרין בתוך הקערות לחם כן שולחן היה מקדש יותר מחמשה עשר טפחים:

ושמת אותם בדפוס. ופ"ת והא דפיקתיה לומר שפייתן שתים שתים ויש לומר לחם כן לכתוב ונתת עליהם אבל ושמת משמע שיהא בדפוס:

כמין

מכסת מכשירין

פרק ב' משנה ט'

מָצָא בָהּ בָּשָׂר, הוֹלְכִין אַחַר רֹב הַמַּבָּחִים. אִם הָיְתָה מְבֻשָּׁל, הוֹלְכִין אַחַר רֹב אוֹכְלֵי בָּשָׂר מְבֻשָּׁל:

עין משפט נר מצוה

נט **א** ב מיי' פ"ט מהל' מעה"ק הל' ח ופ"ח מהלכות ממרים ומוספין הלכה י"ח:
ס **ג** ד מיי' פ"ח מהל' כלי המקדש הל' יג:
א ה מיי' פ"ח מהלכות ממרים ומוספין הל' ו:
ב ו מיי' פ"ח שם הל' ז:
ג ח מיי' שם הל' ח:

רבינו גרשום

שיכול. שיהא **א'** סומך ע"י כולן. והלא דין הוא חציצה. שידו של אחד חוצץ בין ידו של אחר: לינף חד והדר לינף חבריה תנופה אחת אמר רב. אבל בסמיכה דלא כתב סמיכה אחת לסמוך והדר לסמוך: והושיט הראשון. מאותן י"ב כהנים שזוכין בתמיד: וסומך עליהן כ"ג זורקן. על המערכה: נשמט השני והלך לו ובא חברו ומושיט לראשון והראשון לכ"ג: משום כבודו דכ"ג. היה סומך עליהן אבל בעלמא ליכא סמיכה בשחוטין:

מלי פירקא

פרק אחד עשר

שתי הלחם. ת"ל אותם. שתי הלחם למעט לחם הפני': הא אפיקתיה לגופיה דנאפות שתים ולא בא למעט אם כן וכו': וכמין דפוס היה לה בתנור. גדול מעט מן הדפוס הראשון: וכשהוא רודה. כשמוציאה מן התנור ונותנה בדפוס ג' שהוא גדול מדפוס שבתנור כדי שלא תקלקל תקונה לפי שהיא דקה ואם לא נותנה בדפוס היתה מתקלקלת: נפחה. נראית הדפוס גדול מן הראשון:

שיטה מקובצת

ס) אחז הסגן: **ג)** והרגל וסומך: **ג)** משום יקרא: **ד)** תיבת לה נפחה: **ה)** לה נפחה רב: **ו)** חיים שתי לחם: **ז)** תיבת חבירו נמחק: **ח)** סמיכה אחת: **ט)** רודה אותן: **י)** עשוי למר: **יא)** נפחה רב: